

Bakgrunnsinformasjon og mulige tiltak til klimabudsjett for 2021

BAKGRUNNSNOTAT TIL HP-ARBEIDET
GRETE RASMUSSEN - KLIMARÅDGIVER

FREDRIKSTAD KOMMUNE



Innledning

Teksten og tiltakene i dette dokumentet er basert på tilbakemeldingene som har kommet inn fra noen av seksjonene gjennom kartleggingen som ble gjennomførte som en oppfølging av Klimakur 2030. (Se rundskriv datert 28. april 2020.) Ettersom deler av organisasjon ikke sendte innspill til dokumentet som danner grunnlaget for denne oversikten, kan det forekomme feil og mangler. Vi tar gjerne imot beskjed om dette slik at vi i neste omgang får et mer oppdatert dokumentet.

Formålet med dette dokumentet er å gi inspirasjon til seksjonenes definering av klimatiltak i handlingsplanarbeidet. Dokumentet gir for hver utslippssektor en oversikt over:

- **«Dette gjør vi»:** Tiltak vi allerede gjør / er i ferd med å gjøre / har vedtatt å gjøre.
- **«Dette gjør vi ikke (enda) / Potensielle tiltak»:** Her finner dere tiltak/tema fra «Klimakur 2030» som ingen i kommunen (foreløpig) har ansvar for, samt forslag til tiltak som seksjonene kan integrere i arbeidet med handlingsplan og budsjett. Dette er ikke en uttømmende liste og man kan gjerne definere helt andre tiltak. Under denne overskriften har vi samlet det som gjennomgangen av «Klimakur 2030» indikerer kan være aktuelle tiltak, samt tiltak/virkemidler fra utredningen «Tiltak og virkemidler for å nå 60% reduksjon av klimagassutslippene innen 2030».

Veien videre frem mot klimabudsjett 2021:

- Seksjonene velger tiltakene man ønsker å satse på og melder disse til klimarådgiver på e-post (grra) **innen 20. august**. Deretter skal vi beregne effekten av de tiltakene som det er mulig å beregne effekten av. Husk å legge ved bakgrunnsinformasjon sammen med tiltakene slik at beregningen blir mulig, slik som for eksempel antall kjørte km som unngås med fossilbil, tonn utsortert plast som følge av tiltaket ol. (Hvilke faktorer som er relevant vil avhenge av tiltaket.) Det er også nødvendig å anslå størrelsen på utgifter til tiltaket. Ta gjerne kontakt dersom du har spørsmål, etter 10 august.
- I dagene **22-25. september** kommer det til å bli arbeidet med kvalitetssikring og justering av klimabudsjettet. Det er viktig at alle som leverer tiltak holder av noen timer i denne perioden slik at vi kan gå gjennom beregningene av klimaeffekten og evt gjøre justeringer.
- Det er ikke sikkert at tiltakene som meldes inn i denne prosessen blir en del av kommunedirektørens endelige forslag til Handlingsplan og budsjett 2021-2024. Dette blir først klart i løpet av budsjettforhandlingene. Det er likevel nødvendig å få inn en oversikt over seksjonenes prioriterte klimatiltak for å kunne utarbeide et klimabudsjett.

Forslag til ytterligere kunnskap og inspirasjon:

- Klimaplanen med mål og strategier finner du her: <https://www.fredrikstad.kommune.no/aktuelt/ny-klimaplan-i-fredrikstad-kommune/>
- Fjorårets klimabudsjett finner du her (se side 50 i dokumentet): https://www.fredrikstad.kommune.no/globalassets/dokumenter/politikk-demokrati/budsjett-og-handlingsplaner/2020-2023/handlingsplan-2020-2023-og-budsjett-2020_vedtatt.pdf
- En utredning over tiltak og virkemidler for å nå 60% reduksjon av klimagassutslippene innen 2030 finner du her: <http://frekit/globalassets/felles/dokumenter/kmb/bsu/klima/tiltak-og-virkemidler-for-a-oppna-60-reduksjon-av-klimagasser-innen-2030.docx>

Innhold

Innledning.....	1
Industri (ca. 55 000 tonn – 18,6 % av totale utslipp i 2018).....	3
Energiproduksjon / avfallsforbrenning (ca. 76 000 tonn – 25,9 % av totale utslipp i 2018).....	4
Lette kjøretøy (ca. 46 000 tonn - 15,6 % av totale utslipp i 2018)	5
Oppvarming av bygg, bolig og landbruksbygg (ca. 13 000 tonn – 4,5 % av totale utslipp i 2018).....	7
Anleggs- og landbruksmaskiner (ca 39 000 tonn – 13,1 % av totale utslipp i 2018).....	8
Sjøfart (ca 25 00 tonn – 8,4 % av totale utslipp i 2018)	8
Avfall og avløp (ca 15 000 tonn i 2018)	9
Tunge kjøretøy (ca 11 000 tonn - 3,6 % av totale utslipp i 2018).....	9
Jordbruk (ca 12 000 tonn – 4,2 % av totale utslipp i 2018).....	10
Skog og arealbruk (Potensial for både utslipp og binding)	11
Andre tiltak som ikke er del av den kommunefordelte statistikken	11

Industri (ca. 55 000 tonn – 18,6 % av totale utslipp i 2018)



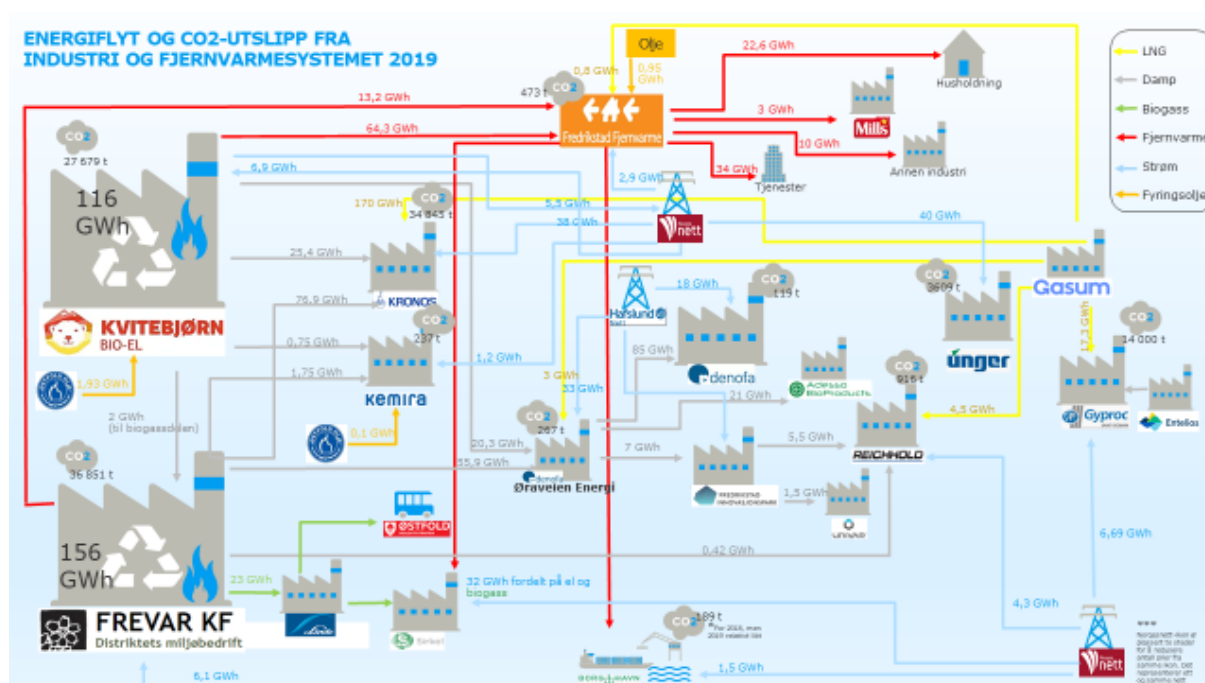
Vurdering:

Det kommunale handlingsrom er relativt lite, men vi kan ta rollen som pådriver for prosesser. Det kommunale foretaket FREVAR, og Kvitebjørn Bio-el AS, er svært sentrale i energisystemet gjennom å levere energi til bedrifter på Øra og til Fredrikstad Fjernvarme AS.

Klimagassutslippene fra industrien utgjør en stor andel av Fredrikstads utslipp. Det er primært private aktører og (inter)kommunale foretak/selskaper som står for satsningen. Det er viktig at kommunen er støttende/tilretteleggende ettersom disse aktørene kan gi store bidrag til å nå vedtatt målsetting om å kutte utslippene med 60 % innen 2030.

Dette gjør vi:

- Det er laget en oversikt over energiflyt og klimagassutslipp fra store deler av industrien i Fredrikstad, primært knyttet til Øra:



- Deltar i prosjektet «Bærekraftig innovasjon gjennom industriell symbiose». Prosjektet vil bidra til reduksjon i miljø- og ressursbelastninger i Øra-området gjennom effektiv utnyttelse av materialer og energi.

Dette gjør vi ikke (enda) / potensielle tiltak:

- Vi har ikke tatt en rolle som pådriver for energiutveksling mellom industribedrifter og for mer fornybar energi til industrien. Det er viktig å være klar over at størstedelen av utslippene fra industrien stammer fra bruk av naturgass. En satsning på andre energibærere (for eksempel el og biogass) vil kunne kutte store utslipp.
- Jobbe for at staten utjevner prisforskjell mellom LNG og LBG (biogass).

Energiproduksjon / avfallsforbrenning (ca. 76 000 tonn – 25,9 % av totale utslipp i 2018)



Vurdering:

Det direkte kommunale handlingsrommet for å redusere utslipp fra avfallsforbrenningen er primært knyttet til å jobbe for en økt utsortering av fraksjoner som inneholder / kan inneholde fossil plast: Plastavfall og tekstiler.

Når det gjelder CCS kan kommune ta rollen som pådriver overfor nasjonale myndigheter slik at karbonfangst på sikt kan etableres på de to avfallsforbrenningsanleggene, FREVAR og Kvitebjørn.

Dette gjør vi / skal vi gjøre:

- Det skal utarbeides en avfallsplan med strategiske valg av løsninger for å møte myndighetenes krav og for å øke klima- og miljøprestasjonene til kommunen. Foreløpig jobber ikke kommuneorganisasjonen direkte med å redusere utslippene fra fraksjoner som går til forbrenning utover den kildesorteringen det allerede legges til rette for. Det planlagte sentralsorteringsanlegget vil imidlertid kunne øke graden av kildesortering vesentlig. Myndighetene har vedtatt krav til utsortering av tekstiler fra husholdnings-avfallet innen 2025. Innsamling vil dermed ikke overlates til frivillige, men ses på som en ressurs i markedet på lik linje med annet avfall. Dette bør ikke være til hinder for samarbeid med frivillige om ombruk, redesign og reparasjon. TD, Etat VAR ved virksomhet renovasjon samarbeider i dag med Fretex og Kirkens Bymisjon.
- I kommunes egne bygg- og anleggsprosjekter følges TEK når det gjelder utsorteringsgrad. Utsorteringsgraden varierer med prosjekttype, nybygg eller rehabilitering. Det tilstrebes at fremtidige nybygg i størst mulig grad bygges slik at de senere er egnet for demontering i istedenfor rivning.
- Når det gjelder CCS sitter det interkommunale foretaket Borg Havn i førersetet gjennom etableringen av datterselskapet Borg CO2 AS. Pilotarbeidet gjennomføres i tett samarbeid med 16 partnere med bistand til prosjektledelse fra Norsk Senter for Sirkulær Økonomi. Næringsfondet har støttet Borg CO2 og næringsavdelingen er observatør i styringsgruppa.
- I utkast til planstrategi fremkommer det at det i 2021 skal gjennomføres en utredning om karbonfangst og –binding.

Dette gjør vi ikke (enda) / potensielle tiltak:

- Vi har ikke oversikten over utsorteringsgrad av kommunens eget plast- og tekstilavfall som for eksempel arbeidstøy, sengetøy, håndklær osv.
- Jobbe aktivt for å synliggjøre viktigheten av å få karbonfangst knyttet til forbrenningsanleggene slik at vi kan nå våre klimamål, for eksempel gjennom å jobbe for å påvirke statlige beslutninger om finansiering.
- Jobbe fra eiersiden for en hurtig utfasing av fossil energi til fjernvarme. (Estimat: 1 GWh / 500 tonn CO2)
- For å øke utsortering og redusert tekstilforbruk kan for eksempel samarbeidet med frivillige organisasjoner om innsamling, gjenbruk og reparasjon av klær økes. Ved revidering av retningslinjen for tilskuddsordningen for tildeling av helse- og velferdstilskudd for frivillige og ideelle (tentativt høsten 2021) ønsker HOV å vurdere en vektlegging/prioritering av

aktiviteter som bidrar til økt innsamling, gjenbruk og reparasjon av klær under forutsetning av at aktivitetene også medfører økt sysselsetting og/eller egenmestring.

- Forbedre mulighetene for ombruk, for eksempel ved å utbedre eksisterende ombruksstasjon eller etablere nye.
- Undervise i redesign som del av kunst og håndverk i skolen, jf. læreplanen.
- Være pådriver for økt utsortering av landbruksplast.

Lette kjøretøy (ca. 46 000 tonn - 15,6 % av totale utslipp i 2018)



Vurdering:

Muligheten for kommunal påvirkning er stor. Kommunen kan være pådriver og tilrettelegge for tiltak. Kommunen kan imidlertid også gjøre det vanskeligere for / hindre andre aktører å ta de gode klimavalgene gjennom å la være å ta i bruk virkemidler.

A: Redusert biltrafikk

Dette gjør vi / skal vi gjøre:

- Vi planlegger arealbruk slik at framtidig transportbehov reduseres gjennom Kommuneplanens arealdel 2020-2032 (høringsutkast). Planen har en målsetting om fordeling av boligbygging, 60% i byområdet, 30% i tettstedet og 10% i lokalsentra. Det tilrettelegges dessuten for nærhandel utenfor byområdet. Boligbygging i lokalsentra er i hovedsak lagt til arealer med kort vei til skole. Spredt boligbygging tillates ikke. Etablering av næringsvirksomheter skal skje etter ABC-prinsippet, det vil si rett virksomhet på rett plass.
- I KPA 2020-2032 er også flere snarveier i byområdet sikret gjennom veiformål. Flere bestemmelser stiller krav til etablering, utforming og plassering av gang- og sykkelveier i forbindelse med reguleringsplaner og strengere krav til sykkelparkering er en del av i planbestemmelsene i høringsutkast til KPA 2020-2032.
- Siden 2013 har fergene vært gratis og tilbudet blitt vesentlig utvidet med flere avganger og nye ruter. Det ligger 60 millioner kroner inne i budsjettet for 2020 og 2021 slik at tre nye ferger kan kjøpes inn og fergetilbudet ytterligere økes.
- Det har over tid blitt innført en stadig mer restriktiv parkeringspolitikk. Foruten et stadig økende nivå på parkeringsavgiftene, har flere av byens tidligere parkeringsplasser blitt oppgradert og tilrettelagt for gående. Til sammen er 130 parkeringsplasser fjernet siden 2015.
- Det har vært gjennomført forsøk med gratis buss i tre måneder (november 2019–februar 2020). Etter dette har billettprisene blitt vesentlig redusert.
- Det er satt i gang et forprosjekt for mer effektiv kjøring i hjemmesykepleien som er et samarbeid mellom SMART Fredrikstad, næringsfondet og hjemmesykepleien.

Dette gjør vi ikke (enda) / potensielle tiltak:

- Tilrettelegge for bildeling og eller samkjøring. Både internt og for befolkningen

- Tilrettelegge for mobilitetspunkt (som er et sted hvor man kan finne ulike transportmidler, parkeringsplasser og kollektivtilbud som passer for en kombinert reise. Eksempelvis delingsbiler, sykler, og evt sparkesykler som står samlet i nærheten av et sted mange folk ferdes).
- Øke innsatsen for å nå målsettingen om økt andel syklende og gående utover dagens planer.
- Utrede utlån / «prøv en elsykkel» for hele Fredrikstad.
- Vurdere bruk av sensorer/teknologi som kommuniserer ledige parkeringsplasser for å hindre unødvendig kjøring.
- Vurdere om det er mulig å bedre fremkommeligheten for buss.
- Den siste tiden har man måtte redusere reiser gjennom aktiv bruk av IKT-løsninger. En plan for videre arbeid med dette også etter at samfunnet åpner mer opp vil kunne videreføre noen av de nye vanene.

B: Elektrifisering av bilparken

Dette gjør vi / skal vi gjøre:

- I KPA 2020-2032 ligger det en bestemmelse om etablering av ladeinfrastruktur i nybygg av garasjer og parkeringsplasser.
- Gjennom anskaffelsesprosessen for transporttjenester ble taxinæringen stimulert til overgang til fossilfri transport. I den forbindelse har kommunen avsatt attraktivt areal og gitt støtte til lynladere. Noen av disse blir prioritert for taxi. Kommunen gir også støtte til hjemmelading for taxieiere.
- Har hatt støtteordninger for boligselskap til etablering av lading siden 2012. 1 millioner kroner ble delt ut i 2019. Midlene er brukt opp og prosjekt er avsluttet. Tilsvarende støtteordning ble samtidig innført i Viken fylkeskommune.
- Det er tilrettelagt 48 offentlig tilgjengelige ladepunkter ved kommunale bygg.
- Det er tilrettelegge for lading på kommunalt parkeringsareal i tråd med krav i forskrift.
- Ca 22 % av kommunal bil og maskinpark er nullutslipp/ biogass (mai 2020). Målet er at alle personbiler og større kjøretøy skal benytte fossilfritt drivstoff innen 2030.

Dette gjør vi ikke (enda) / potensielle tiltak:

- I enda større grad kan det vurderes å differensiere parkeringsavgifter på offentlige parkeringsplasser for å fremme klimavennlige kjøretøy. Det er i dag gratis å parkere nullutslippsbiler i kommunale p-hus og grønn p-sone. I andre soner må det betales p-avgift, også ved hurtiglading (Gressvikbrygga).
- Det er viktig å beholde fordelene for elbiler ved bompasseringer som et incitament for teknologiskifte frem til elbilandelen er vesentlig høyere enn i dag. (I dag er den 9 % i Fredrikstad.)
- Regulere areal for lading og energistasjoner (biogass, hydrogen, batterielektrisk) for å muliggjøre teknologiskifte.
- Tilrettelegge for lading i boligområder med gateparkering når kommunen er veieier.

- Tilrettelegge lading for yrkesbiler utover taxi.
- Vurdere om innføring av laste og lossesoner for nullutslippsvarebiler vil stimulere til teknologiskifte.
- Styrke lokalt nett, overgang til elektriske løsninger og effektiv og fleksibel bruk av energi (som eier av strømselskap).

Oppvarming av bygg, bolig og landbruksbygg (ca. 13 000 tonn – 4,5 % av totale utslipp i 2018)



Vurdering:

Grad av kommunal påvirkning er varierende ettersom de fleste bygg er private. Men kommunen kan ha en viktig rolle når det gjelder å følge opp forbudet mot fossil oppvarming.

Dette gjør vi / skal vi gjøre:

- Kommunen har jobbet med å informere om det nasjonale forbudet mot fossil oppvarming overfor husstandene. Alle som enten har en nedgravd oljetank i fortsatt drift, en nedgravd oljetank som er midlertidig nedlagt eller en oljetank som står på bakken som er i drift, har blitt kontaktet og bedt om å gi skriftlig tilbakemelding på hva de har gjort med tanken. De blir også informert om at ubrukte nedgravde tanker skal graves opp såfremt de ikke har fått tillatelse til å fylle den igjen med rene masser eller har konvertert til bioolje.
- Det er tilknytningsplikt til fjernvarme innen konsesjonsområdet.
- Kommunen selv bruker ikke fossil gass til oppvarming i egne bygg .
- Det er skrevet en sak til bystyret med forslag om å kreve utslippsfri oppvarming og tørking på bygge- og anleggsplasser i kommunens egne prosjekter.

Dette gjør vi ikke (enda) / potensielle tiltak:

- Vi har ikke tatt en rolle som pådriver for utfasing av fossil gass i private bygg.
- Vi har ikke tatt en rolle som pådriver for utslippsfri byggvarme i utbygginger i privat regi gjennom dialog med utbygger.
- Vurdere å innføre en lokal tilskuddsordning til konvertering fra gass til fornybar energi. (Vi kjenner ikke til omfanget av bruk av fossil gass, så det må i tilfelle sjekkes ut før tiltaket evt iverksettes).
- Aktiv eierstyring for å fase ut fossil energi i fjernvarme.
- Jobbe for at staten klargjør regelverk og muligheter kommunen har til å sette krav om utslippsfri byggvarme.
- Være pådriver for samarbeid mellom byggenæringen og landbruket om sambruk av utslippsfrie varmeaggregater.
- Kreve fossilfri byggvarme i egne byggeprosjekter.

Anleggs- og landbruksmaskiner (ca 39 000 tonn – 13,1 % av totale utslipp i 2018)



Vurdering:

Grad av kommunal påvirkning er varierende. Den er stor når det gjelder egne anleggsmaskiner og krav som kan stilles når vi avholder konkurranser om nye bygg- og anleggsprosjekter. Det er uklart hvorvidt vi kan ha en aktiv rolle / pådriverrolle / stille krav når det gjelder private prosjekter.

Dette gjør vi / skal vi gjøre:

- Et fossilfritt prosjekt er i gang (Rolvøy barnehage). Et annet er lyst ut (Lisleby alle).
- Det er skrevet en sak til bystyret med forslag om å kreve fossilfritt / utslippsfritt i kommunes egne bygg- og anleggsprosjekter.
- Kommunen har ni renovasjonsbiler som går på biogass.

Dette gjør vi ikke (enda) / potensielle tiltak:

- Samarbeide med netteier om tidlig koordinering av kapasitetsbehov i nettet for anleggsplasser.
- Jobbe for at staten klargjør regelverk og muligheter kommunen har til å sette krav om utslippsfrie byggeplasser i ikke-kommunale utbygginger.
- Kommunen kan bidra overfor private aktører ved å tilrettelegge med infrastruktur for biogass og el. i byggeprosessen. Kommunen kan eksempelvis kartlegge tilgjengelig effekt og tilgjengelig maskiner. Og/eller bidra til å bygge opp distribusjon av biogass til bygg- og anleggsplasser.
- Konvertere til utslippsfri kommunal maskinpark og velge biodrivstoff som en midlertidig løsning. Et steg på veien kan være å teste ut slike maskiner fra Viken fylkeskommunes tilbud «Test av fossilfrie maskiner og kjøretøy» for å skaffe erfaringer.

Sjøfart (ca 25 00 tonn – 8,4 % av totale utslipp i 2018)



Vurdering:

Usikker på graden av kommunal påvirkning. Men som en av eierne av Borg Havn IKS kan påvirkningen være stor.

Dette gjør vi / skal vi gjøre:

- Borg Havn IKS legger i løpet av 2020 til rette for landstrøm ved tre uttak på containerhavna på Øra. Borg Havn IKS er dessuten i ferd med å formalisere et samarbeid med andre havner i Oslofjorden om samordning knyttet til det grønne skiftet.
- En av kommunes ferger er elektrisk. De andre skal være elektriske innen 2024.

Avfall og avløp (ca 15 000 tonn i 2018)

(Tallet er beheftet med stor usikkerhet ettersom Miljødirektoratet er i ferd med å forbedre metodikken for beregningen av utslipp fra denne sektoren.)



Vurdering:

Grad av kommunal påvirkning er relativt stor når det gjelder avfallsdeponier.

Dette gjør vi ikke (enda) / potensielle tiltak:

- Vi har ingen planer for å etablere opptak i nedlagte deponier der det ikke er uttak i dag. Det er uklart hvem i kommunen som er ansvarlig for nedlagte deponier. Det er også uklart hvor stort omfanget av utslippene er.
- Det er ikke kjent for kommunen hvor mye metan som tas ut av eksisterende deponi og potensialet for eventuelt mer uttak. Teknisk drift vil undersøke om det er mulig å optimalisere opptak av metan ved å utbedre eksisterende anlegg og/eller utvide oppsamlingen med Frevar, som drifter deponiet for kommunen.

Tunge kjøretøy (ca 11 000 tonn - 3,6 % av totale utslipp i 2018)



Vurdering:

Grad av kommunal påvirkning vurderes som relativt stor. Kommunen kan både være pådriver og hindre tiltak.

Dette gjør vi / skal vi gjøre:

- I utkast til planstrategi fremkommer det at det skal gjennomføres en utredning av sentral for omlasting og distribusjon av varer i 2021.
- Fredrikstad kommune har gjennom FREVAR vært en pådriver for biogassproduksjon som brukes på bussene i Nedre Glomma.

Dette gjør vi ikke (enda) / potensielle tiltak:

- Lage bylogistikkplan i tett samarbeid med næringslivet.
- Etterspørre nullutslipp, samlast og ruteeffektivisering ved vare- og tjenesteleveranser.
- Pådriver for nullutslippsløsninger gjennom å bringe transportører og de som benytter transporttjenester, samt energileverandører sammen for å finne utslippsfrie løsninger både på land, og overgang fra vei til sjø.
- Vurdere om innføring av laste og lossesoner (dedikere attraktive parkeringsplasser) for tunge nullutslippskjøretøy vil stimulere til teknologiskifte.
- Gjennom arbeidet med Avfallsplanen: Avdekke om kommunen skal fortsette med faste kjøreruter, og optimalisere disse, eller om det vil være formålstjenlig å legge om til dynamiske ruter.
- Økt produksjon av biogass fra slam, organisk avfall og gjødsel, vil kunne konvertere flere fossile tunge kjøretøy. Dette vil også kreve fyllingsmuligheter. Utsortering av matavfall fra

innbyggerne etter at sentralsorteringsanlegget er etablert vil gi mer substrat til biogassproduksjon.

Jordbruk (ca 12 000 tonn – 4,2 % av totale utslipp i 2018)

(NB: Under inkluderes også tiltak knyttet til mat som har en klimaeffekt primært globalt fordi utslipp skjer andre steder. Potensialet for globale utslippskutt er altså vesentlig større enn de 12 000 lokale tonnene.)



Vurdering:

Grad av kommunal påvirkning vurderes som middels. Det meste sentrale er pådriverrollen gjennom landbruksavdelingen. Dessuten har kommune stor råderett over maten den selv kjøper inn og serverer.

Dette gjør vi / skal vi gjøre:

- SMIL-midlene brukes til en viss grad til tiltak som har en klimaeffekt, eksempelvis drenering. Det foreligger ikke planer for å gjøre mer enn det som allerede gjøres. Dette fordi midlene også må brukes til andre viktige tiltak som å hindre erosjon og forurensing.
- Det forekommer ikke nydyrking av myr i Fredrikstad. Det finnes heller ikke myrer som er aktuelle å dyrke.
- Omlegging til klimavennlig mat i egen matsservering: Kommunen har en vedtatt målsetting om å redusere klimafotavtrykket fra organisasjonens matinnkjøp med 25% innen 2025. Dette skal gjøres gjennom mindre bruk av storfe, mer plantebasert mat, mer bruk av restemat og lokal mat i sesong. Kråkerøy ungdomsskole har etablert kjøkkenhage og Kiæråsen avlastningsbolig har andeler på Nes andelsgård. Dessuten er kafeen på St Croix en foregangsvirksomhet når det gjelder sammenhengene mellom mat og miljø. Flere inspirasjonslunsjer har vært avholdt for virksomhetene på kafeen.
- Kommuneorganisasjonens matsvinn skal halveres innen 2030. Det er satt av en 20% prosjektstilling for å facilitere arbeidet ved sykehjemmene. Alle virksomheter i HOV og UO som serverer mat skal årlig registrere sitt matsvinn i to uker og rapportere i Fredrikstad kompasset. Resultatene aggregeres og klimaeffekt beregnes. (Beregningen er imidlertid usikker ettersom innrapporteringen for 2018 og 2019 har vært mangelfull.)

Dette gjør vi ikke (enda) / potensielle tiltak:

- Det synes ikke som det arrangeres kurs for lærere i mat og helse om mat og miljø (slik som vedtatt i Strategi for mat og miljø).
- Kommunen har ikke tatt rollen som pådriver for redusert matsvinn og klimavennlig mat i bedrifter og befolkning.
- Kommunen har ikke tatt en rolle for å koordinere / være pådriver for økt utnyttelse av matavfall, husdyrgjødsel og andre organiske ressurser i kommunen til produksjon av biogass, både fra jordbruk og andre næringer. I utkast til planstrategi fremkommer det at det skal gjennomføres en kartlegging av potensial for biogassproduksjon og etterspørsel i 2021.
- Kommunen har ikke erfaring med / kunnskap om produksjon og bruk av biokull.

Skog og arealbruk (Potensial for både utslipp og binding)



Vurdering:

Grad av kommunal påvirkning er som stor gjennom arealplanlegging. Når det gjelder skog er påvirkningen middels, primært som forvalter av tilskuddsmidler, men også som eier av egen skog.

Dette gjør vi / skal vi gjøre:

- Hovedregelen i KPA 2020-2032 er at arealer ikke endres fra LNF-formål til byggeformål. Slik bevares karbonrike arealer gjennom bevisst arealdisponering. KPA 2020-2032 legger imidlertid til rette for arealbruksendringer fra skog til næringsformål på Tofteberg.
- Ved tildeling av tilskuddsmidler (NMSK-midler) prioriteres ungskogpleie.

Dette gjør vi ikke (enda) / potensielle tiltak:

- Beregningsverktøy for arealbruksendringer benyttes ikke i planlegging / saksbehandling som verktøy for å øke bevisstheten om klimaeffekt av endret arealbruk.
- Være pådriver gjennom for eksempel kursing for klimaoptimal skjøtsel overfor skogeiere.
- Ha fokus på klimavennlig forvaltning i kommende forvaltningsplan for skog.
- Innføre bruk av beregningsverktøy for arealbruksendringer i planlegging/saksbehandling og synliggjøre denne klimaeffekten i politiske saker.
- Bruke uutnyttede energiressurser fra skog til energiformål.

Elektrifisering (Ingen utslipp lokalt, men viktig for å kutte utslipp i andre sektorer)

Vurdering:

Kommunen har i dag ingen rolle knyttet til langsiktig energiplanlegging på samfunnsnivå utover eierskap i Fredrikstad Energi, FREVAR og indirekte Fredrikstad Fjernvarme AS (gjennom FREVARs eierandel).

Dette gjør vi ikke (enda) / potensielle tiltak:

- Langsiktig energiplanlegging sammen med nettselskap for å sikre koordinering og informasjonsflyt om planer for elektrifisering.

Andre tiltak som ikke er del av den kommunefordelte statistikken

Dette gjør vi / skal vi gjøre:

- Bruk av HFK som kjølemedium i egen drift fases ut. Naturlig kuldemedium (propan) er valgt i de siste varmepumpeprosjektene og skal velges fremover.